

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2022/22/НА-СТА-ТТЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2021 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2022 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Ахлах аудитор Т.Майцэцэг

Утас: 70273204 Цахим хаяг: maitsetsegt@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

Агуулга

Товчилсон үгийн жагсаалт.....	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	7
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	14
3. Аудитын тайлан.....	15
3.1 Ерөнхий зүйл.....	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	16
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	18
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	19
3.8 Аудитын гол асуудал	19
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	20
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	20
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	20
4. Аудитын илрүүлэлт	20
4.1 Залруулсан алдаа	20
4.2 Төлбөрийн акт	Error! Bookmark not defined.
4.3 Албан шаардлага	21
4.4 Зөвлөмж.....	22

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ЗЗНДНТУТХ	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль
ТБОНӨТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ХХААГ	Хүнс, Хөдөө аж ахуйн газар

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn

2022.03.31 № 01/244

танай _____-ны № _____-т

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА М.МӨНХ-ЭРДЭНЭ ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

D 2022/2022 19020672

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	829,417,955.04	2,153,665,304.05
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	399,465,704.82	1,717,313,608.03
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	399,465,704.82	1,717,313,608.03
31210	Төгрөг	399,465,704.82	1,717,313,608.03
31211	Төрийн сангийн харилцах	399,407,736.82	1,716,197,856.41
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	57,968.00	1,115,751.62
33	АВЛАГА	225,521,733.22	221,089,375.88
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	10,537,586.22	22,728,290.88
33500	Бусад авлага	214,984,147.00	198,361,085.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	14,463,092.00	66,894,122.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	200,521,055.00	131,466,963.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	204,430,517.00	215,262,320.14
35100	Түүхий эд материал	59,241,958.51	50,690,518.62
35110	Тусгай зориулалттай материал	23,255,250.80	22,212,250.80
35130	Эм боох материал	35,986,707.71	28,478,267.82
35400	Хангамжийн материал	136,698,558.49	157,581,801.52
35410	Бичиг хэргийн материал	5,622,739.00	6,448,479.00
35420	Аж ахуйн материал	77,073,336.49	79,105,262.02
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,606,300.00	1,376,300.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,346,800.00	0
35450	Барилгын засварын материал	2,907,400.00	2,522,500.00
35460	Хүнсний материал	1,824,860.00	4,409,552.50
35470	Бусад хангамжийн материал	46,317,123.00	63,719,708.00
35600	Мал амьтад	8,490,000.00	6,990,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,985,835,969.98	4,871,006,557.87
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,985,835,969.98	4,871,006,557.87
39200	Биет хөрөнгө	4,201,324,969.80	4,088,141,557.67
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,627,053,714.77	5,647,517,673.77
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,065,502,211.55	-2,219,603,534.23
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	269,405,998.00	307,405,998.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-171,942,946.99	-209,152,334.30
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	430,210,471.18	432,763,604.20
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-305,487,949.95	-304,113,067.29
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	185,591,313.42	185,160,939.92
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-124,261,011.44	-140,600,463.74
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	598,018,048.98	676,588,912.06
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-249,217,956.62	-295,283,670.72
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	7,417,500.00	7,417,500.00
39217	Ном	40,000.00	40,000.00
39300	Биет бус хөрөнгө	784,511,000.18	782,865,000.20
39301	Програм хангамж	9,307,500.00	9,307,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,098,499.82	-4,744,499.80
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	778,302,000.00	778,302,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	5,815,253,925.02	7,024,671,861.92

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	5,494,390.05	25,738,600.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	5,494,390.05	25,738,600.00
41300	Өглөг	5,494,390.05	25,738,600.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0	174,600.00
41360	Бусад өглөг	5,494,390.05	25,564,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	5,494,390.05	25,564,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,809,759,534.97	6,998,933,261.92
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,809,759,534.97	6,998,933,261.92
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,332,329,264.98	2,332,329,264.98
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,557,727,106.68	2,746,982,717.12
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	529,212,106.42	1,557,808,990.16
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,028,515,000.26	1,189,173,726.96
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,919,703,163.31	1,919,621,279.82
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	5,815,253,925.02	7,024,671,861.92

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,046,082,580.02	3,901,014,075.21
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	126,320,930.89	245,937,461.42
110	Орлогын албан татвар	54,298,807.79	45,112,346.02
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	54,298,807.79	45,112,346.02
110002	Үйл ажиллагааны орлого	10,392,000.00	20,136,972.09
110003	Хөрөнгийн орлого	21,069,228.63	21,027,519.43
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	950,000.00	3,620,000.00
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал	21,887,579.16	327,854.50
113	Хөрөнгийн албан татвар	931,000.00	690,000.00
113002	Бууны албан татвар	931,000.00	690,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	71,091,123.10	200,135,115.40
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,682,977.70	32,292,441.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,339,027.70	2,228,015.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,010,750.00	13,839,226.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,333,200.00	16,225,200.00
1181	Газрын төлбөр	60,408,145.40	157,108,774.40
118101	Газрын төлбөр	60,408,145.40	157,108,774.40
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0	10,733,900.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0	8,450,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	0	2,283,900.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,180,025,609.95	1,524,734,776.60
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,180,025,609.95	1,524,734,776.60
120003	Торгуулийн орлого	23,883,393.80	30,630,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	66,686,073.65	78,906,669.28
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	12,471,301.00	13,483,070.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	54,214,772.65	65,423,599.28
120009	Бусад орлого	5,200,000.00	1,040,106,060.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	1,035,183,392.90	184,738,554.09
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	49,072,749.60	190,352,693.23
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,739,736,039.18	2,130,341,837.19
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,370,302,054.00	1,596,955,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,144,036,000.00	1,111,619,400.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	226,266,054.00	485,335,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	103,259,950.18	274,799,607.19
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	85,590,683.90	70,959,257.90
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	17,669,266.28	47,261,619.29
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	0	156,578,730.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,258,647,555.00	246,566,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	744,599,055.00	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	514,048,500.00	246,566,100.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	7,526,480.00	12,020,830.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	7,526,480.00	12,020,830.00

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,332,329,264.98	1,920,883,472.73	528,031,797.00	4,781,244,534.71
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	1,180,309.42	1,180,309.42
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,332,329,264.98	1,920,883,472.73	529,212,106.42	4,782,424,844.13
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-1,180,309.42	0	-1,180,309.42
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	1,028,515,000.26	1,028,515,000.26
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,332,329,264.98	1,919,703,163.31	1,557,727,106.68	5,809,759,534.97
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,332,329,264.98	1,919,703,163.31	1,557,727,106.68	5,809,759,534.97
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	81,883.48	81,883.48
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,332,329,264.98	1,919,703,163.31	1,557,808,990.16	5,809,841,418.45
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-81,883.49	0	-81,883.49
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	1,189,173,726.96	1,189,173,726.96
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,332,329,264.98	1,919,621,279.82	2,746,982,717.12	6,998,933,261.92

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,074,682,811.06	3,530,622,535.23
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	126,320,930.89	245,937,461.42
110	Орлогын албан татвар	54,298,807.79	45,112,346.02
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	54,298,807.79	45,112,346.02
110002	Үйл ажиллагааны орлого	10,392,000.00	20,136,972.09
110003	Хөрөнгийн орлого	21,069,228.63	21,027,519.43
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	950,000.00	3,620,000.00
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал	21,887,579.16	327,854.50
113	Хөрөнгийн албан татвар	931,000.00	690,000.00
113002	Бууны албан татвар	931,000.00	690,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	71,091,123.10	200,135,115.40
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	10,682,977.70	32,292,441.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,339,027.70	2,228,015.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,010,750.00	13,839,226.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,333,200.00	16,225,200.00
1181	Газрын төлбөр	60,408,145.40	157,108,774.40
118101	Газрын төлбөр	60,408,145.40	157,108,774.40
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0	10,733,900.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0	8,450,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	0	2,283,900.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	206,238,840.99	1,209,274,266.62
120	Нийтлэг татварын бус орлого	206,238,840.99	1,209,274,266.62
120003	Торгуулийн орлого	23,883,393.80	30,630,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	177,155,447.19	138,537,406.62
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	122,269,161.00	82,754,512.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	54,886,286.19	55,782,894.62
120009	Бусад орлого	5,200,000.00	1,040,106,060.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,742,123,039.18	2,075,410,807.19
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,370,302,054.00	1,596,955,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,144,036,000.00	1,111,619,400.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	226,266,054.00	485,335,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	105,646,950.18	219,868,577.19
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	85,590,683.90	70,959,257.90
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	20,056,266.28	44,761,619.29
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	0	104,147,700.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,258,647,555.00	246,566,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	744,599,055.00	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	514,048,500.00	246,566,100.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	7,526,480.00	12,020,830.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	7,526,480.00	12,020,830.00

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,744,103,899.46	2,077,987,740.02
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,744,103,899.46	2,077,987,740.02
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,759,865,627.72	1,924,764,231.15
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,139,827,750.76	1,131,294,201.35
210101	Үндсэн цалин	751,611,277.81	721,507,385.98
210102	Нэмэгдэл	262,139,954.36	321,180,973.24
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	17,051,109.70	4,037,000.00
210104	Урамшуулал	61,694,179.63	38,850,027.51
210105	Гэрээт ажлын хөлс	47,331,229.26	45,718,814.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	143,113,291.83	148,168,449.44
210201	Тэтгэврийн даатгал	100,784,129.59	105,484,224.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,516,156.59	11,299,489.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,279,867.21	8,905,191.37
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,924,663.10	2,022,506.57
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,608,475.34	20,457,037.95
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	270,729,799.00	286,965,246.04
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,871,126.00	16,931,319.90
210302	Түлш, халаалт	255,133,193.00	269,634,926.14
210303	Цэвэр, бохир ус	725,480.00	399,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	44,022,120.00	47,146,526.63
210401	Бичиг хэрэг	5,943,600.00	4,937,636.63
210402	Тээвэр, шатахуун	27,358,670.00	25,657,140.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,405,480.00	3,129,500.00
210404	Ном, хэвлэл	294,350.00	650,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,665,000.00	9,104,350.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,355,020.00	3,667,900.00
2105	Нормативт зардал	65,175,831.00	92,964,896.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	43,620,991.00	66,151,111.00
210502	Хоол, хүнс	19,978,440.00	22,567,485.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,576,400.00	4,246,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,652,929.00	9,609,750.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,749,829.00	1,360,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,500,000.00	3,500,000.00
210604	Урсгал засвар	4,403,100.00	4,749,750.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,439,000.00	1,186,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,439,000.00	1,186,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,221,239.85	2,952,112.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	27,989,484.85	990,304.50
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,561,600.00	821,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	250,000.00	129,208.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	486,800.00	486,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	233,355.00	240,000.00
210807	Газрын төлбөр	0	284,800.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	700,000.00	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,683,666.28	204,477,049.19
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	46,780,666.28	198,546,949.19
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,903,000.00	5,930,100.00

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	984,238,271.74	153,223,508.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	63,865,345.00	102,492,064.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,888,045.00	9,037,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	16,443,900.00	84,158,064.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	33,641,500.00	4,850,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,891,900.00	4,446,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	794,391,263.18	0
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	744,599,055.00	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	49,792,208.18	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	125,981,663.56	50,731,444.87
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	125,981,663.56	50,731,444.87
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	330,578,911.60	1,452,634,795.21
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	64,415,041.00	133,685,542.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	64,415,041.00	133,685,542.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	64,415,041.00	133,685,542.00
220001	Барилга байгууламж	0	115,026,242.00
221001	Их засвар	0	9,971,500.00
223001	Бусад хөрөнгө	18,990,264.00	0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	45,424,777.00	8,687,800.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-64,415,041.00	-133,685,542.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-89,228,031.00	-1,101,350.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	89,228,031.00	1,101,350.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	89,228,031.00	1,101,350.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	176,935,839.60	1,317,847,903.21
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	222,529,865.22	399,465,704.82
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	399,465,704.82	1,717,313,608.03

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,014,200,000.00	1,892,835,461.46
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,911,816,900.00	1,766,736,369.46
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,839,887,100.00	1,697,502,305.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,219,115,700.00	1,131,294,201.35
210101	Үндсэн цалин	804,106,700.00	721,507,385.98
210102	Нэмэгдэл	269,027,000.00	321,180,973.24
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,204,000.00	4,037,000.00
210104	Урамшуулал	72,843,500.00	38,850,027.51
210105	Гэрээт ажлын хөлс	46,934,500.00	45,718,814.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	164,580,400.00	148,168,449.44
210201	Тэтгэврийн даатгал	115,815,900.00	105,484,224.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,191,300.00	11,299,489.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,753,000.00	8,905,191.37
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,438,100.00	2,022,506.57
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	24,382,100.00	20,457,037.95
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	297,369,500.00	286,965,246.04
210301	Гэрэл, цахилгаан	26,681,700.00	16,931,319.90
210302	Түлш, халаалт	269,640,100.00	269,634,926.14
210303	Цэвэр, бохир ус	1,047,700.00	399,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	53,349,600.00	47,966,799.63
210401	Бичиг хэрэг	4,608,900.00	4,791,909.63
210402	Тээвэр, шатахуун	25,997,700.00	25,657,140.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,945,200.00	3,129,500.00
210404	Ном, хэвлэл	447,800.00	1,616,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	14,460,000.00	9,104,350.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,890,000.00	3,667,900.00
2105	Нормативт зардал	53,666,000.00	41,247,985.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	14,434,200.00	14,434,200.00
210502	Хоол, хүнс	34,985,300.00	22,567,485.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,246,500.00	4,246,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,750,000.00	11,749,750.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,500,000.00	3,500,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,500,000.00	3,500,000.00
210604	Урсгал засвар	4,750,000.00	4,749,750.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,330,100.00	1,186,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,330,100.00	1,186,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,454,400.00	3,333,608.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,480,000.00	1,480,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	712,800.00	712,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	250,000.00	129,208.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	486,800.00	486,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	240,000.00	240,000.00
210807	Газрын төлбөр	284,800.00	284,800.00

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,271,400.00	25,590,266.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,657,400.00	21,979,166.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,614,000.00	3,611,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	71,929,800.00	69,234,064.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	71,929,800.00	69,234,064.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,728,400.00	9,037,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	56,758,700.00	56,758,664.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,442,700.00	3,438,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	886,591,800.00	124,997,742.00
220001	Барилга байгууламж	662,206,800.00	115,026,242.00
221001	Их засвар	11,970,800.00	9,971,500.00
222001	Тоног төхөөрөмж	190,365,100.00	0
223001	Бусад хөрөнгө	22,049,100.00	0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	215,791,300.00	1,101,350.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	215,791,300.00	1,101,350.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,014,200,000.00	2,342,259,154.10
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,596,955,300.00	1,546,223,855.13
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,111,619,400.00	1,060,887,955.13
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	485,335,900.00	485,335,900.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	778,112,800.00	704,631,547.97
320001	Орон нутгийн төсвөөс	778,112,800.00	704,631,547.97
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	22,084,700.00	12,020,830.00
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	22,084,700.00	12,020,830.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	617,047,200.00	79,382,921.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	215,791,300.00	79,382,921.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	401,255,900.00	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл□	0	314,794,371.55
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл□	0	764,218,064.19
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	760	758
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	9	9
610001	Төсвийн байгууллага	9	9
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	102	101
620001	Удирдах ажилтан	11	11
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	54	53
620003	Үйлчлэх ажилтан	32	32
620004	Гэрээт ажилтан	5	5
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	547	547
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	462	462
630001	Төрийн өмчит ЕБС	462	462
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	85	85
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	85	85

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	102	101
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	29	29
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	5	4
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	15	15
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	37	37
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	219,868,577.19
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	219,868,577.19
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	161,878,829.50
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	145,727.00
210401	Бичиг хэрэг	145,727.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	990,304.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	990,304.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	160,742,798.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	156,338,798.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,404,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,989,747.69
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	33,258,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	27,399,400.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	4,850,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,008,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	24,731,747.69
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,731,747.69
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	219,868,577.19
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	219,868,577.19
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	70,959,257.90
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	44,761,619.29
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	104,147,700.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	2,500,000.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд татварын орлогын болон зээлийн авлагын мэдээ тайлан гаргалттай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Т.Хүрэлбаатар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 03 дугаар сарын 04-ны өдрийн 01/51 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Төв аймгийн Баян сумын Засаг дарга нь сумын хэмжээнд төр засгийн бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт шинжилгээ хийж, үр дүнг тооцож, Засаг даргын Тамгын газрыг мэргэшсэн мэдлэг чадвар бүхий албан хаагчаар бэхжүүлэхэд зохион байгуулалтын болон мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлж төрийн захиргааны шинэтгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд манлайлан оролцох замаар төрийн захиргааны ажлыг тогтвортой чанартай шуурхай, стандартын дагуу явуулж үр дүнд хүргэх зорилго бүхий аймгийн Засаг даргын харьяа байгууллага юм.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөө бага байна.

Баян сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцүүлэн Сангийн сайдын 2006 оны 388, 2015 оны 341 тоот тушаалаар баталсан загвар, аргачлалыг баримтлан тайлагнаж байна.

Баян сумын Засаг даргын 2020 оны 05 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/94 дүгээр тушаалаар томилогдсон 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг хяналтыг хэрэгжүүлдэг байна. Аймгийн Засаг даргаас жилд 2 удаа бүх сум байгууллагад нэрэмжит үзлэг, Санхүүгийн хяналт аудитын алба удирдамж төлөвлөгөөний дагуу хяналт шалгалт явуулдаг, байгууллага бүрд дотоод хяналтын нэгж ажилладаг боловч сумын хэмжээнд төсөв санхүүгийн сахилга бат сайжирч, алдаа зөрчил буурахгүй байна. Цаашид анхан шатны болон нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах талаар дотоод хяналтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны санхүүгийн тайлангийн мөнгөн гүйлгээний нийт зарлагыг суурь үзүүлэлтийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл Дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3,260,597.4 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 48,908.9 мянган төгрөгөөр тогтоож, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 39,127.1 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Төлөвлөх үе шатанд тооцсон ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн. Энэ нь төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын үзүүлэлтийг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтээс тооцсон тул гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин тооцох шаардлагатай байна

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлыг 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3,901,014.0 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 58,515.2 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Энэ нь төлөвлөлтийн үе шатнаас 9,606.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 80 хувиар буюу 46,812.1 мянган төгрөгөөр тогтоолоо.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Төв аймгийн Баян сумын Засаг дарга нь 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаандаа Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, ЗЗНДНТУТХ, Шилэн дансны тухай хууль, ТБОНӨ-ийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль дүрэм зааврыг мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсөвт байгууллага, төрийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Эмийн эргэлтийн сан, Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан зэрэг 11 санхүүгийн тайланг нэгтгэн тайлагнасан байна.

Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд Сангийн яамны Э тайлангийн нэгтгэлийн систем программыг ашиглаж байна.

Орлогын талаар:

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа байгууллагууд тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 1,111,619.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт, орон нутгийн төсвийн 246,566.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт, Эрүүл мэндийн даатгалаас 12,020.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 485,335.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт, Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 138,537.4 мянган төгрөг, торгуулийн орлого 30,630.8 мянган төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 219,868.5 мянган төгрөг, татварын орлого 245,937.4 мянган төгрөг, нийт 3,530,622.5 мянган төгрөгийн орлого, эх үүсвэрийг төвлөрүүлэн зарцуулсан байна.

Баян сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 03 дугаар тогтоолоор сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх татварын орлогыг нийт 230,182.7 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Орон нутгийн төсөвт 2021 онд татварын орлого 245,930.2 мянган төгрөг, татварын бус орлого 1,073,901.2 мянган төгрөг, нийт 1,319,831.4 мянган төгрөг төвлөрч, батлагдсан төлөвлөгөөг 788,086.5 мянган төгрөг буюу 2.5 дахин биелүүлсэн байна. Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө өндөр хувиар биелэхэд сумын Засаг даргатай байгуулсан Идлэг шонхор шувуу бариулах тухай гэрээний дагуу 1,037,491.2 мянган төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь нөлөөлсөн байна.

Үндсэн хөрөнгө, бараа материалын талаар:

Үндсэн хөрөнгө дансанд 8,687.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 186,016.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй орлогоор нийт 194,704.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэн ба 54,047.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж, данснаас хассан байна.

Бараа материалын дансанд худалдан авсан 306,726.6 мянган төгрөгийн, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 194,254.3 мянган төгрөгийн, нийт 500,980.9 мянган төгрөгийн бараа материалыг орлогоор бүртгэж, 490,149.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг хассан байна

Авлага, өглөгийн талаар:

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд байгууллагаас авах 66,361.0 мянган төгрөг, хувь хүмүүсээс авах 131,467.0 мянган төгрөг, эргэлтийн эмийн сангийн авлага 22,728.3 мянган төгрөг, нийт 221,089.3 мянган төгрөгийн авлага нэгтгэгдсэн байна. Нийт авлагын 143,930.0 мянган төгрөг буюу 65,0 хувийг сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага эзэлж байна.

Ажилчидтай холбогдсон өглөг 174.6 мянган төгрөг, байгууллагад төлөх өглөг 25,564.0 мянган төгрөг, нийт 25,738.6 мянган төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэлтэй нэгтгэгдсэн байна.

Санхүүгийн байдлын тайлангийн талаар:

Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайланд 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төрийн сангийн харилцах дансанд 1,716,197.8 мянган төгрөг, арилжааны банк дахь харилцах дансанд 1,115.7 мянган төгрөг, нийт 1,717,313.6 мянган төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нэгтгэгдсэн байна.

Бараа материал 215,262.3 мянган төгрөг, үндсэн хөрөнгө 4,871,006.5 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	399,465.7	1,717,313.6	1,317,847.9
Авлага	225,521.7	221,089.3	-4,432.3
Урьдчилгаа			
Бараа материал	204,430.5	215,262.3	10,831.8
Үндсэн хөрөнгө	4,985,835.9	4,871,006.5	-114,829.4
Нийт хөрөнгө	5,815,253.9	7,024,671.8	1,209,417.9
Өр төлбөр	5,494.4	25,738.6	20,244.2
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	5,809,759.5	6,998,933.2	1,189,173.7
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	5,815,253.9	7,024,671.8	1,209,417.9

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 215,262.3 мянган төгрөг болж, оны эхний үлдэгдлээс 10,831.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь эм, боох материал, бичиг хэрэг, хүнсний материалын үлдэгдэл өмнөх оноос өссөнөөс шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 4,871,006.5 мянган төгрөг болж 114,829.4 мянган төгрөгөөр буурсан нь элэгдлийн зардлаас шалтгаалсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 6,998,933.2 мянган төгрөг болж 1,189,173.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Баян сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2020 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн “2021 оны төсөв батлах тухай” 06 дугаар тогтоолоор 2021 онд төсөвт төвлөрүүлэх татварын ба татварын бус орлогыг 531,744.9 мянган төгрөгөөр, зарлагын нийт хэмжээг 2,750,703.4 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 02 дугаар тогтоолоор 2021 оны төсвийн жилд орон нутгийн хөгжлийн санд олгох шилжүүлгийн хэмжээг 485,335.9 мянган төгрөгөөр, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн хэмжээг 192,180.8 мянган төгрөгөөр тус тус тодотгон баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн зарлагын нийт хэмжээг 2,750,703.4 мянган төгрөгийн төсөв баталсан.

Нийт зардлын 246,566.1 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 47,049.1 мянган төгрөгийг урьд оны шилжих үлдэгдлээс, 354,206.8 мянган төгрөгийг ОНХС-ийн шилжих үлдэгдлээс, 22,084.7 мянган төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 1,065,686.7 мянган төгрөгийг аймгийн төсвөөс тусгай зориулалтын шилжүүлэг, 483,365.1 мянган төгрөгийг аймгаас ОНХС-д санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Гүйцэтгэлээр 1,766,736.3 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 124,997.7 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 1,101.3 мянган төгрөгийг эргэн төлөгдөх зээлийн зардалд, нийт 1,892,835.4 мянган төгрөгийг зарцуулж, зарцуулаагүй үлдэгдэл 50,731.4 мянган төгрөгийг аймгийн төсөвт, 906,220.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,892,835.4 мянган төгрөг буюу 62,7 хувьтай байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 219,868.5 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг төвлөрүүлэн, бараа, ажил үйлчилгээний зардалд 161,878.8 мянган төгрөг, бусад урсгал шилжүүлэг буюу нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж, дэмжлэг, урамшуулалд 33,258.0 мянган төгрөгийг зарцуулж, оны эцэст зарцуулаагүй үлдэгдэл 24,731.7 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Баян сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэгдсэн төсөвт байгууллагууд, тусгай зориулалттай сангуудын санхүүгийн тайлангийн аудитын талаар:

- Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудиторуд нь тус сумын ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, ИТХ, Соёлын төв, ОНХС, СХС, Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан, эмийн эргэлтийн сангийн тайланг түүвэрт хамруулан шалгасан. Аудитаар ЗДТГ-т 1 зөвлөмж, ИТХ-д 420.0 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж, соёлын төвд 1,335.4 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж, сум хөгжүүлэх санд 61,330.1 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж, 11,490.1 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага тус тус өгөгдсөн.
- Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газартай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр Уваа уул аудит ХХК тус сумын ЕБС, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв гэсэн 3 байгууллагын санхүүгийн тайланд аудит хийж, дүгнэлт гаргасан. Аудитаар эргэлтийн эмийн сангийн санхүүгийн тайланд 41,937.8 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Сумын орлогын төлөвлөгөөг нийт дүнгээр биелүүлсэн боловч 3 нэр төрлөөр тасалсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Сумын эргэлтийн эмийн сангийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар жилийн эцсийн тооллогын бүртгэл, тооцоо бодсон акт, бусад холбогдох материалыг аудитад ирүүлээгүй, дутсан эмийн төлбөрт тогтоосон төлбөрийн актыг барагдуулаагүй, авлага өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зөрчлүүдэд зөвлөмж өгсөн.

Сум хөгжүүлэх сангийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо хийж, баталгаажуулсан байдал болон зээлийн хугацаа хэтрэлтийг зээлдэгч бүрээр тулгахад 11,490.0 мянган төгрөгийн хугацаа хэтрэлттэй зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цэсэнд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 146 мэдээллээс хугацаандаа мэдээлсэн 136 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 9 мэдээлэл, мэдээлээгүй 1 мэдээлэл байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллага нь санхүүгийн тайлан, аудитад шаардлагатай баримт материалыг жагсаалт үйлдэн файлаар болон цаасаар ирүүлсэн.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгөгдсөн 1 зөвлөмжийн хэрэгжилтийг 2021 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдрийн 181 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төв аймгийн Баян сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн орлогын талаар дараагийн аудитаар анхаарал хандуулах зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 535,306.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 110,442.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 24,115.1 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, 400,748.7 мянган төгрөгийн зөрчилд 16 зөвлөмж өгөв.

4.1 Залруулсан алдаа

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал 2,629.3 мянган төгрөгийн төсвийн зарцуулаагүй үлдэгдлийн төвлөрүүлэхдээ буруу кодоор тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д “Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал 1,549.18 мянган төгрөгийн цалингийн урьдчилгааг урьдчилгаа дансанд бүртгэлгүй цалингийн өглөгөөр бүртгэсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д “Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж

бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Соёлын төвийн Мөнгөн гүйлгээний тайланд үндсэн хөрөнгө худалдан авсан 1,679.8 мянган төгрөгийн зардлыг хөрөнгийн зардлаар тайлагнаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д “Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Соёлын төв 6,982.7 мянган төгрөгийн төсвийн зарцуулаагүй үлдэгдлийн төвлөрүүлэхдээ буруу кодоор тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д “Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

4.3 Албан шаардлага

Засаг даргын санхүүгийн тайланд нийгмийн хариуцлагын гэрээний дагуу Петрокоал ХХК-аас хүлээн авсан 2,625.0 мянган төгрөгийн 105 тонн нүүрс, Эрдэнэ шувуут ХХК 10,000.0 мянган төгрөгийн замын зураг төсвийг орлогод бүртгэж аваагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.2-д “бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага”, 14.4.5-д “бүх орлого” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “оршин байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.11-д “хууль тогтоомж,

гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

Сум хөгжүүлэх сангийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо хийж, баталгаажуулсан байдал болон зээлийн хугацаа хэтрэлтийг зээлдэгч бүрээр тулгахад 11,490.1 мянган төгрөгийн хугацаа хэтрэлттэй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна..

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.7-д “авлага, өглөгийг тооцоо нийлж, баталгаажуулаагүй” бол албан шаардлага өгөх гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Орлоготой холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Сумын орлогын төлөвлөгөөг нийт дүнгээр биелүүлсэн боловч хувь хүний орлогын албан татвар, буу, газрын төлбөр гэсэн 3 нэр төрлөөр тасалсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1-д "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ", 41.2.1-д "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн татварын болон татварын бус орлогыг мэдээлэхдээ орлогын дансны хуулгыг боловсруулан үнэн зөв мэдээлж байх ба түүнд тавих хяналтыг сайжруулах

2. Тайлан, мэдээ гаргалттай холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Сум хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайлангийн авлагын үлдэгдлийг аймгийн ХХААГ-аас ирүүлсэн сангийн авлагын дүнтэй тулгахад 61,330,1 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Сум хөгжүүлэх сангийн авлагын дүнг ХХААГ-ийн тайлангаас зөрүүтэй мэдээлж буй зөрчлийг арилгаж, зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдлийг зөрүүгүй үнэн зөв тайлагнаж байх.

3. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

3.1. Илрүүлэлт:

Эргэлтийн эмийн сан нь Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас тогтоосон 13,553.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн актыг барагдуулж ажиллах арга хэмжээ зохион байгуулж ажиллаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хөрөнгө, өр төлбөрөө нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэлж дансанд тусгана”, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Дутсан эмийн төлбөрийг яаралтай барагдуулж, цаашид эмийн тооцоог тухай бүр хийж байх.

4. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

4.1. Илрүүлэлт:

Эмийн эргэлтийн сан, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, соёлын төв нь элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийг дахин үнэлж данс бүртгэлд тусгаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хөрөнгө, өр төлбөрөө нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэлж дансанд тусгана”, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолыг тус тус хэрэгжүүлээгүй, санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгүүдийг дахин үнэлж бүртгэх.

5. Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал

5.1. Илрүүлэлт:

Эргэлтийн эмийн сан нь авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, жилийн эцсийн тооллогын бүртгэл, тооцоо бодсон акт, бусад холбогдох материалыг аудитад ирүүлээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалтууд, санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж ажиллах.

6. Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал

6.1. Илрүүлэлт:

Соёлын төв нь заалны орлогыг бүртгэхдээ аккруэль сууриар хүлээн зөвшөөрч бүргээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө” гэсэн заалтууд, санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Заалны орлогыг бүртгэхдээ аккруэль сууриар хүлээн зөвшөөрч бүргэж байх.

7. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

7.1. Илрүүлэлт:

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал нь 420.0 мянган төгрөгийн худалдан авалтыг цахим төлбөрийн баримтаар баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.4-д “хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх”, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Худалдан авалт бүрийг төлбөрийн цахим баримтаар баталгаажуулж ажиллах.

8. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

8.1. Илрүүлэлт:

Соёлын төв, Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал нь Шилэн дансны тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д “Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална”, 4.1.3-д “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны цэсэнд мэдээллийг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, бүрэн гүйцэд мэдээлж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 6 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл /мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчил		Үүнээс					
				Залруулга		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	дүн	Тоо	дүн	Тоо	дүн	Тоо	дүн
1	Баян Засаг дарга	25	535,306.7	7	110,442.9	2	24,115.1	16	400,748.7